

Cu prilejul Zilei Învățătorului am considerat potrivit ca mesajul către colegii noștri să fie unul realizat în baza interviului acordat de doamna Ioana Mihaela Neacșu, Inspector Școlar General de la Inspectoratul Școlar al Municipiului București.

Gabriel Vrînceanu - Ioana, am considerat că cel mai potrivit în această zi de 5 iunie - Ziua Învățătorului – este să te avem partener într-o discuție despre educație, educatori și educabili și îți mulțumim pentru amabilitatea cu care ai acceptat această provocare.

Ioana Mihaela Neacșu - Mulțumesc pentru invitație. Cred că adevărata provocare este meseria noastră în sine, cea de zi cu zi, cu exigențele, satisfacțiile și dificultățile ei, care se regăsesc indiferent de palierul profesional sau ierarhic pe care te situezi.

G.V. – Prima provocare. Ești părinte, ești educator, ești manager. Care dintre cele trei responsabilități este cea mai complexă?

I.M.N. – Orice părinte este și un educator totodată. Primul educator din viața copilului, acela care îi marchează în mod fundamental evoluția în primii ani de viață și nu numai. Uneori, educatorul devine un al doilea părinte al elevului său, sau cel puțin un mentor alături de care acesta parcurge lungul drum al cunoașterii și dezvoltării personale.

A fi manager presupune, mai presus de știința și arta acestei profesii, o disponibilitate personală, o dăruire a timpului, a energiei și eforturilor tale către ceilalți, lucru care desigur că grevează asupra calităților de părinte și educator pe care le ai totodată. Toate cele trei ipostaze despre care vorbești se învață, se exersează și se completează reciproc.

Deși sunt părintele unui copil, educator pentru generații întregi, trecute sau prezente și manager al unui sistem care are peste 300.000 de beneficiari, cred că de multe ori prima misiune din cele enumerate este cea mai dificilă.

G.V. – A doua provocare. Începutul fiecărei zile presupune o mobilizare din toate cele trei perspective enumerate anterior. Care este resortul prin care reușești să fii motivată, echilibrată și eficientă?

I.M.N. – Motivația mea vine din dragostea pentru copilul meu, pentru meseria de dascăl și din dorința de a contribui, atâta cât pot eu, la efortul colectiv de a construi o școală mai bună și un viitor mai bun pentru toți copiii noștri.

G.V. – A treia provocare. Un crez profesional?

I.M.N. – Da. Adevăr, încredere, corectitudine. Trebuie întotdeauna să știm și să acceptăm adevărul, să avem încredere în ceilalți și să să-i tratăm cu respectul și corectitudinea cu care ne-ar plăcea să fim noi înșine tratați de fiecare dată.

G.V. – Ioana, deții de curând funcția de inspector școlar general. Consider că, în sine, preluarea acestei funcții, cu toate responsabilitățile ce decurg, este o mare provocare. Corelat cu aceasta, care este temerea cea mai mare? Te întreb pentru că știu că la nivel de emoții, cu siguranță le ai și consider că sunt normale și de bun augur.

I.M.N. – *Mi-e teamă să nu-i dezamăgesc pe oamenii care au încredere în mine. Uneori speranțele și așteptările celor din jur nu sunt într-un acord total cu ceea ce tu chiar poți face. Și nu este vorba aici de lipsa priceperii, a bunelor intenții sau a efortului pe care ești dispus să-l depui, ci de o serie de restricționări externe și de condiționări pe care nu le poți controla.*

Cred că este important de știut că, de multe ori, un manager adoptă o serie de comportamente de tip preventiv, astfel încât să nu se întâmple lucruri nefavorabile celor din sistem. Oamenii se uită însă, în primul rând, la ceea ce ai făcut bun și este vizibil, fără să cunoască ceea ce ai întreprins pentru a preveni sau a stopa ceea ce ar fi fost rău. Aceste fapte există dar nu sunt vizibile și deci nu poți fi apreciat pentru că le-ai întreprins.

Mi-e teamă totodată și de faptul că, multitudinea și diversitatea problemelor cu care zilnic te confrunți din această postură de inspector școlar general, multe de natură strict birocratică, te poate îndepărta de înțelegerea corectă și profundă a realității din școli.

Este dificil ca într-un sistem atât de vast, cu atât de mulți oameni implicați direct sau indirect, să poți comunica eficient, să ai informațiile exacte și să poți cuantifica corect, de fiecare dată, impactul deciziilor pe care le adopți.

G.V. – Interviu este ocazionat de Ziua Învățătorului. Drept provocare, te rog să te situezi în postura de educator, nu de manager, și să formulezi 3 întrebări la care ți-ai dori răspunsuri din partea unui manager (de școală, inspectorat sau minister).

I.M.N. – *Hmmm ... asta e o întrebare capcană. Ți-aș putea enumera multe dintre întrebările pe care eu le-am primit în ultimii ani, ca director de școală sau ca inspector, dar toate pot fi sintetizate, în esența lor, întruna singură, și anume “Cum putem face școala mai bună?”*

G.V. – Dacă simți că ești pe un ring de luptă este perfect. Pentru că urmează o nouă provocare. Numește un profesor dintre cei pe care i-ai avut ca elev și căruia i-ai rămas dator cu un mesaj. Ai acum ocazia să i-l transmiți.

I.M.N. – *Am fost elevă a Colegiului Național Sf. Sava. Am avut șansa de a avea mulți profesori excepționali, cărora le port recunoștință și astăzi pentru libertatea de conștiință și de alegeri pe care ne-au oferit-o, mai ales într-o perioadă în care acestea erau valori interzise. Și primul care îmi vine în minte este “prof. de mate”.*

Domnule profesor Emil Moldoveanu, vreau să știți că mi-e dor de dumneavoastră, că mi-aș fi dorit să vă văd mai des de-a lungul timpului, că vă respect și astăzi pentru câtă matematică știți și că sunteți unul dintre cei mai principali oameni pe care i-am cunoscut vreodată. Și n-am să uit niciodată replica pe care mi-ați dat-o, ani în urmă, când v-am spus că am devenit director de școală - “Păcat! Erai o profesoară atât de bună...”.

G.V. – Situează-te în postura de părinte. Consideri că actualul sistem și proces educațional este unul care se potrivește copilului tău? De ce?

I.M.N. – Nu întrutotul. Ca toți părinții, mi-aș dori un proces educațional adaptat, creativ, captivant, motivant și nu în ultimul rând, coerent. Știu că cer mult, dar copiii noștri îl merită astfel. Cred că singura resursă certă și inepuizabilă din țara asta este inteligența și de aceea ea ar trebui tratată ca resursă strategică pe termen lung.

Aceasta înseamnă o investiție continuă și de durată în educație, o legislație favorabilă valorizării ei, un statut social înalt al profesorului și o scară corectă a valorilor în societate. Pe scurt.

G.V. - O bună educație este cea care nu este rezultatul barierelor, ci al oportunităților. Din postura de inspector școlar general, ce bariere consideri că trebuie îndepărtate și care sunt oportunitățile pe care consideri că le vei crea la nivelul învățământului bucureștean?

I.M.N. – Apreciez că cea mai mare barieră în calea unei educații eficiente este birocratizarea excesivă la nivelul managementului unităților de învățământ, iar ca amenințare,, demotivarea cadrelor didactice. Eu știu foarte bine că profesorul nu este cea ființă a cărei unică motivație profesională este reprezentată de salariu.

Profesorul este un om care dorește, pe lângă o retribuție decentă, să lucreze într-un sistem deschis, care să-i furnizeze oportunități de dezvoltare profesională și personală și care să-i ofere respectul și aprecierea cuvenită pentru munca sa.

Mi-aș dori ca directorii de școli să aibă timpul necesar pentru a se dedica activităților manageriale cu adevărat importante - monitorizarea procesului instructiv-educativ, consilierea și îndrumarea cadrelor didactice, îmbunătățirea calității actului didactic, comunicarea cu beneficiarii, elaborarea și implementarea de proiecte educaționale cu valoare adăugată.

Mă macină imaginea directorului închis 8 ore pe zi în biroul său, elaborând situații solicitate de inspectoratul școlar și amânând, uneori sine-die, acțiunile manageriale importante dar neurgente, în favoarea celor neimportante, dar urgente.

Cât privește oportunitățile pe care sper că voi reuși să le creez, ele se referă, în primul rând, la multiplicarea programelor educaționale în școli. Suntem cu toții conștienți că, în completarea curriculumului formal, este necesar să oferim elevilor șansa unei educații relevante din perspectiva adaptării lor la o societate aflată într-o dinamică continuă, accelerată și puțin previzibilă.

Cu alte cuvinte, trebuie să oferim tuturor elevilor și nu doar unui mic eșantion dintre ei, posibilitatea de dobândi acele competențe transversale- și este o lungă listă aici- care să îi ajute să devină persoane adulte active, integrate socio-profesional și capabile de a învăța pe tot parcursul vieții.

Desigur că aceste proiecte educaționale trebuie să se bazeze pe principiul parteneriatului cu entități publice sau private relevante acestui domeniu, iar cheia succesului rezidă în disponibilitatea școlilor și a cadrelor didactice de a se implica în astfel de activități.

Mă gândesc aici și la o necesară îmbunătățire, în multe situații, a modului de construcție a curriculumului la decizia școlii- un curriculum creat pentru elev, nu pentru profesor.

G.V. – O ultimă și cea mai importantă provocare. Care este o întrebare esențială legată de educație, la care nu ai încă un răspuns?

I.M.N. - Știi, educația este, în toată lumea, într-o etapă de căutare și de redefinire a paradigmei consacrate. Cercetătorii în științele educației de pretutindeni se întreabă astăzi, într-un mod cu totul pertinent, CE anume trebuie să furnizeze educația, CARE sunt acele competențe pe care ea trebuie să le formeze copiilor de azi pentru succesul în lumea de mâine și nu în ultimul rând, CUM se poate atinge acest deziderat. Mărturisesc că nici eu nu am un răspuns cert la aceste întrebări fundamentale.

G.V. – Ioana, mulțumim pentru amabilitatea de a răspunde provocărilor noastre și sperăm într-o colaborare interinstituțională care să fie generatoare de soluții pentru zona educației preuniversitare. Închei, nu înainte de a te ruga să transmiți mesajul tău de Ziua Învățătorului.

I.M.N. – Doresc tuturor Învățătorilor să nu abdice de la misiunea pe care și-au asumat-o, să creadă în valoarea și importanța muncii lor, să se aplece asupra fiecărui copil cu grija și înțelegerea unui părinte, precum și cu temeritatea și perseverența unui căutător de comori. Să aibă putere, înțelepciune și răbdare, să fie generoși și inspirați în tot ceea ce întreprind.

LA MULTI ANI!